

การประเมินโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติด และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร
โรงเรียนวัดดอนไคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต 4

Evaluation of the Adolescent Training Program on Drug Prevention and
Premature Pregnancy at Wat Don Krai School, Nakhon Si Thammarat
Primary Educational Service Area Office 4

กมลวรรณ ชาญณรงค์*

Kamonwan Channarong

ธัญญา รัตนพันธ์

Thanatcha Rattanaphant

นพรัตน์ ชัยเรือง

Nopparat Chairueng

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Program in Educational Administration, Nakhon Sri Thammarat Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: kamonwan018@gmail.com*

วันที่รับบทความ (Received): 4 มีนาคม 2569

วันที่แก้ไขบทความ (Revised): 13 มีนาคม 2569

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted): 17 มีนาคม 2569

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประเมินด้านปฏิกิริยา ด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านผลลัพธ์ ของโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไคร ปีการศึกษา 2567 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick Model) ของโดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick) กลุ่มตัวอย่าง (การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง) ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครู จำนวน 15 คน นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 48 คนรวมทั้งสิ้น จำนวน 64 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบสอบถามความคิดเห็น แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติด และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านผลลัพธ์ ($\bar{x} = 4.86$) ด้านการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.82$) ด้านปฏิกิริยา ($\bar{x} = 4.82$) และด้านพฤติกรรม ($\bar{x} = 4.78$) ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่าโครงการมีประสิทธิภาพรอบด้าน กล่าวคือผู้เข้าร่วมมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมและรูปแบบการอบรม (ด้านปฏิกิริยา) มีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ถูกต้องเพิ่มขึ้น (ด้านการเรียนรู้) สามารถนำความรู้ไปปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (ด้านพฤติกรรม) และก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมทั้งในระดับบุคคลและภาพรวมของกลุ่มเป้าหมาย (ด้านผลลัพธ์) ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าโครงการอบรมดังกล่าวประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และมีความเหมาะสมในการ

ดำเนินการอย่างต่อเนื่องหรือขยายผลในปีถัดไป เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางความคิดและพฤติกรรมที่เหมาะสมให้กับเยาวชนอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ยาเสพติด; การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร; การประเมินโครงการ

Abstract

This research article aimed to evaluate the reaction, learning, behavior, and results of the “Bright Teenagers Program for Drug Abuse and Teenage Pregnancy Prevention” at Wat Don Krai School in the academic year 2024. The evaluation was conducted using the Kirkpatrick Model developed by Donald L. Kirkpatrick. The sample group was selected through purposive sampling and consisted of 64 participants, including 1 school administrator, 15 teachers, and 48 students in Grades 7–9 during the 2024 academic year. The research instruments included a questionnaire and an interview form. Data were analyzed using mean, standard deviation, and percentage.

The results indicated that the overall evaluation of the program was at the highest level. When considering each dimension, all aspects were also rated at the highest level. The aspects ranked from highest to lowest mean scores were results ($\bar{X} = 4.86$), learning ($\bar{X} = 4.82$), reaction ($\bar{X} = 4.82$), and behavior ($\bar{X} = 4.78$), respectively. These findings reflect the program’s effectiveness in multiple dimensions. Participants reported high satisfaction with the training activities and program format (reaction), demonstrated increased knowledge, understanding, and positive attitudes (learning), and were able to apply the knowledge to improve their daily behaviors appropriately (behavior). Furthermore, the program produced tangible outcomes at both the individual and group levels (results).

Keywords: Drug abuse; Teenage pregnancy; Project evaluation

บทนำ

ปัจจุบัน “ยาเสพติด” เป็นปัญหาสำคัญระดับชาติที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ เศรษฐกิจ สังคม และโครงสร้างครอบครัว รัฐบาลไทยได้กำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติที่ต้องเร่งแก้ไขอย่างจริงจัง โดยมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและเอกชน บูรณาการความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบาย “สถานศึกษาปลอดยาเสพติด” เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาเชิงรุกในการป้องกัน ปราบปราม และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน เพื่อให้มีทักษะในการปฏิเสธและหลีกเลี่ยงยาเสพติด รวมทั้งสิ่งมอมเมาต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของเยาวชน

เยาวชนในช่วงวัยเรียนเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบางและมีความเสี่ยงต่อพฤติกรรมเสี่ยงสูง เนื่องจากเป็นช่วงวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และพฤติกรรม อีกทั้งยังได้รับอิทธิพลจากเพื่อน สภาพแวดล้อม และการใช้สื่อออนไลน์ ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญ รายงานสถานการณ์ยาเสพติดของ United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC, 2023) ระบุว่า วัยรุ่นอายุระหว่าง 12–17 ปี เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงที่สุดในการทดลองใช้ยาเสพติด ขณะเดียวกัน รายงานสถานการณ์สุขภาพวัยรุ่นไทย (กรมอนามัย, 2566) พบว่า การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา และการมี

เพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย เป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การใช้สารเสพติดและพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ โดยพบว่าวัยรุ่นไทยหน้าใหม่เริ่มสูบบุหรี่เฉลี่ย 54.7 คนต่อวัน และผู้ที่สูบบุหรี่มีโอกาสใช้ยาเสพติดสูงขึ้นถึง 17 เท่า

นอกจากนี้ ปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรยังคงเป็นประเด็นสำคัญด้านสุขภาพของวัยรุ่น ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก (WHO, 2022) และสำนักงานโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ระบุว่าอัตราการพบโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เช่น โรคหนองในและซิฟิลิส พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 15–24 ปี ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย และยังเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พร้อมและการติดเชื้อเอชไอวี งานวิจัยสากลยังชี้ให้เห็นว่า การขาดความรู้เรื่องเพศศึกษาที่ถูกต้อง การขาดทักษะการปฏิเสธ และการควบคุมอารมณ์ที่ไม่เหมาะสม เป็นสาเหตุสำคัญของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่น (UNICEF, 2023)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว โรงเรียนวัดดอนไคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะชีวิตในการป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยง ทั้งด้านยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จึงได้ดำเนินโครงการ “อบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร” เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางความคิด ส่งเสริมทัศนคติที่ถูกต้อง และพัฒนาทักษะชีวิตที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยและเหมาะสมในสังคม

เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้พัฒนาในอนาคต ผู้ประเมินจึงได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick Model) ซึ่งประเมินผลการอบรมใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปฏิกิริยาตอบสนองด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านผลลัพธ์ แนวคิด Social Development Model ที่เน้นบทบาทของสังคม ความผูกพัน และปัจจัยเสี่ยง-ปัจจัยปกป้อง แนวคิด Positive Youth Development (PYD) ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพและทักษะชีวิตของเยาวชน รวมทั้ง Digital Resilience Framework ของ UNICEF ที่มุ่งพัฒนาทักษะในการรับมือกับความเสี่ยงจากสื่อดิจิทัล และ Logic Model ของ CDC ซึ่งใช้ในการเชื่อมโยงเป้าหมาย กระบวนการดำเนินงาน และผลลัพธ์ของโครงการอย่างเป็นระบบ

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้ประเมินจึงได้นำรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick Model) มาประยุกต์ใช้ในการประเมินโครงการ “อบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร” ของโรงเรียนวัดดอนไคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการในด้านปฏิกิริยาตอบสนอง ด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านผลลัพธ์ อันจะนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนา และยกระดับการดำเนินโครงการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินปฏิกิริยา ของโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
2. เพื่อประเมินการเรียนรู้ ของโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
3. เพื่อประเมินพฤติกรรม ของโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

4. เพื่อประเมินผลลัพธ์ ของโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการประเมินโครงการครั้งนี้เพื่อประเมินโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยใช้รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริก Kirkpatrick Model (1975) และมีวิธีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอน คือ 1. รูปแบบการประเมินโครงการ 2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ 4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน 5. การเก็บรวบรวมข้อมูล 6. การวิเคราะห์ข้อมูล และ 7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กรอบแนวคิดในการประเมิน

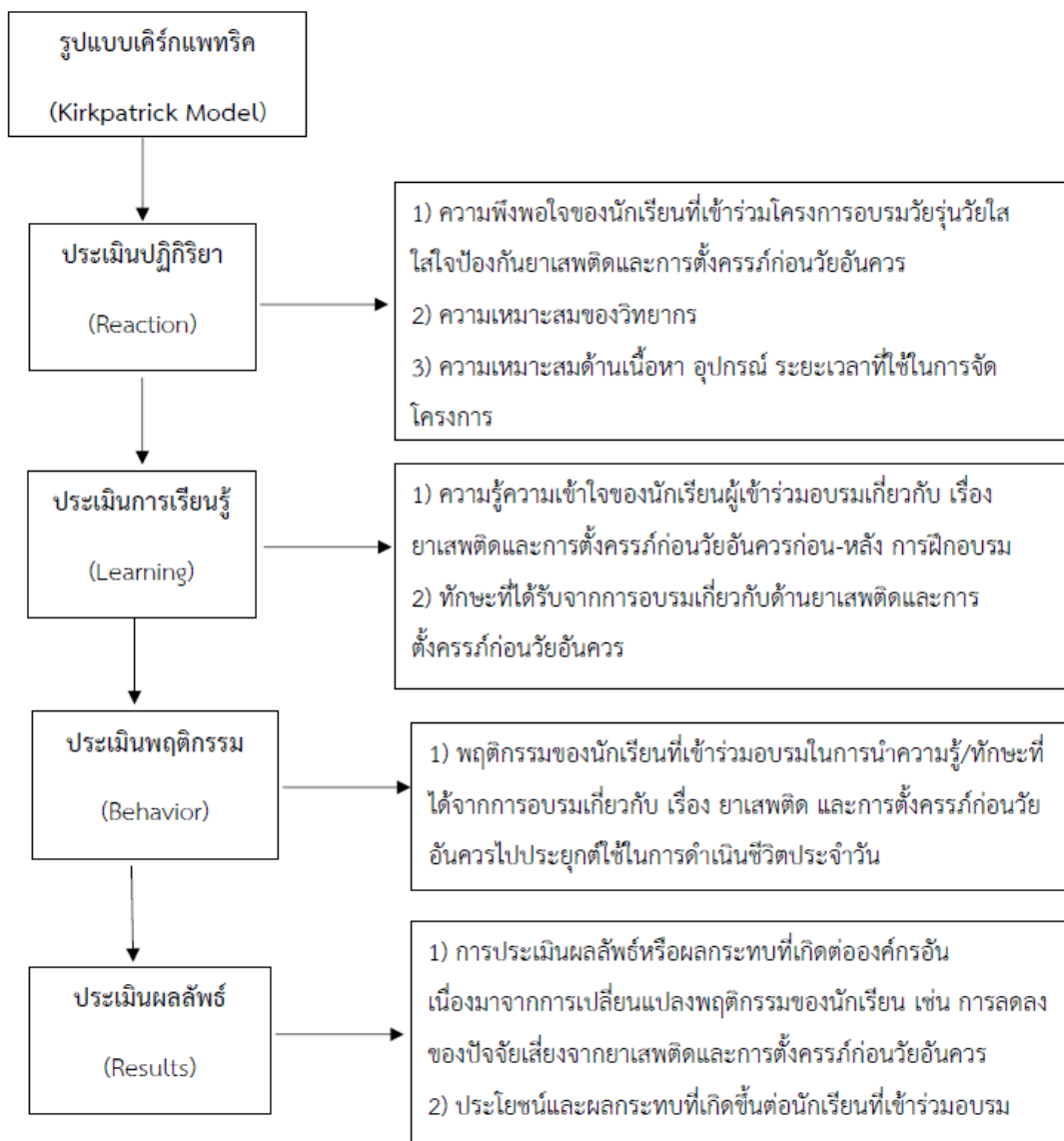
การประเมินครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ผู้ประเมินใช้รูปแบบการประเมินโครงการแบบเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick Model) ของโดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick, 1975) ซึ่งเป็นการประเมิน 4 ด้าน โดยผู้ประเมินได้กำหนดกรอบแนวคิดการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

ด้านที่ 1 การประเมินปฏิกิริยา (Reaction) เป็นการประเมินปฏิกิริยาตอบสนองของผู้เข้ารับการอบรมว่ามีความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับโครงการ เช่น เนื้อหาสาระตรงกับความต้องการหรือไม่ ได้รับความรู้ทักษะในระดับใด มีความคาดหวังอย่างไรต่อการนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน ความเหมาะสมของวิทยากร ความเหมาะสมด้านเนื้อหา อุปกรณ์ ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการ

ด้านที่ 2 การประเมินการเรียนรู้ (Learning) เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการอบรม เช่น ความรู้ความเข้าใจของนักเรียนผู้เข้าร่วมอบรม เกี่ยวกับเรื่อง ยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ก่อน-หลังการฝึกอบรม ทักษะที่ได้รับจากการอบรมเกี่ยวกับด้านยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

ด้านที่ 3 การประเมินพฤติกรรม (Behavior) เป็นการประเมินพฤติกรรมเมื่อหลังจากการอบรมโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ว่าเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่ มีการนำความรู้และทักษะที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้มากน้อยเพียงไร

ด้านที่ 4 การประเมินผลลัพธ์ (Results) เป็นการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรม เช่น การลดลงของปัจจัยเสี่ยงจากยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการประเมิน

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้ที่ใช้ในการประเมินโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติด และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 64 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครู จำนวน 15 คน นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 48 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 64 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ที่ใช้ในการประเมินโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติด และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 1 คน ครู จำนวน 5 คน และนักเรียน จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 13 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา เอกสาร คู่มือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ

3. ศึกษาวิธีการประเมินโครงการ และการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการรูปแบบ เคิร์กแพทริก (Kirkpatrick Model)

4. สร้างแบบประเมินฉบับร่าง ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน หาความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โครงสร้างและรูปแบบ (Structure and Format) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของข้อคำถาม และเลือกคำถามที่มีค่า IOC เฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

5. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 2 ฉบับ แบบสอบถามฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับนักเรียน ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษาปัจจุบัน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ซึ่งประกอบด้วย 1. ประเมินด้านปฏิกิริยา 2. ประเมินด้านการเรียนรู้ 3. ประเมินด้านพฤติกรรม และ 4. ประเมินด้านผลลัพธ์

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

แบบสอบถามฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครู ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ประเมินด้านผลลัพธ์

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

แบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ฉบับ

แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลลัพธ์สำหรับผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพต่อการเข้าร่วมโครงการ (สำหรับผู้บริหาร)

แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลลัพธ์สำหรับผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพต่อการเข้าร่วมโครงการ (สำหรับครูผู้สอน)

แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลลัพธ์สำหรับผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพต่อการเข้าร่วมโครงการ (สำหรับครูผู้จัดทำโครงการ)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีหน่วยการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) คือ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนวัดดอนไคร โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจัดทำข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้ 1.1) นำเครื่องมือแต่ละฉบับมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ 1.2) จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบรวบรวมคะแนนแบบสอบถาม 1.3) ลงรหัสข้อมูลนำไปคำนวณสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ 1.4) เสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบการบรรยาย

2) การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนต่อโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้ จากการประเมินโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ตามรูปแบบของเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick Model) ของโดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick, 1975) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ใน 4 ด้าน คือ การประเมินด้านปฏิกิริยา การประเมินด้านการเรียนรู้ การประเมินด้านพฤติกรรม และการประเมินด้านผลลัพธ์ สามารถสรุปผลการประเมินได้ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านผลลัพธ์ ด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านปฏิกิริยา ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.1 ผลการประเมินโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านปฏิกิริยา ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ($\bar{X} = 4.87$) รองลงมา คือ

ด้านเนื้อหา อุปกรณ์ ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการ ($\bar{x} = 4.87$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความเหมาะสมของวิทยากร ($\bar{x} = 4.77$)

1.2 ผลการประเมินโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการเรียนรู้ ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.82$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความเหมาะสมของวิทยากร ($\bar{x} = 4.83$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้ความเข้าใจของนักเรียนผู้เข้าร่วมอบรม ($\bar{x} = 4.81$)

1.3 ผลการประเมินโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านพฤติกรรม ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.78$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความรู้ ($\bar{x} = 4.8$) รองลงมา คือ ด้านทักษะ ($\bar{x} = 4.77$) และด้านเจตคติ ด้านความเหมาะสมของวิทยากร ($\bar{x} = 4.77$)

1.4 ผลการประเมินโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านผลลัพธ์ ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.86$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านผลลัพธ์ที่เกิดต่อโรงเรียน ($\bar{x} = 4.86$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผลลัพธ์ที่เกิดต่อนักเรียน ($\bar{x} = 4.84$)

2. แนวทางการพัฒนาโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไทร ตามแบบสอบถามทั้ง 4 ด้าน มีข้อย่อยแต่ละด้านที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตต่ำกว่าข้ออื่น จึงนำมาเป็นปัญหาในการสัมภาษณ์ โดยผู้บริหารสถานศึกษา ผู้รับผิดชอบโครงการ ครู และนักเรียน ได้เสนอแนวทาง ดังนี้

2.1 ด้านปฏิกิริยา คือ สถานศึกษาควรมีการวางแผนการดำเนินงานโครงการ และเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมของโครงการให้เพียงพอ และผู้รับผิดชอบโครงการควรมีการเตรียมเอกสารประกอบการอบรมให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และมีองค์ความรู้ที่ครบถ้วนเพื่อให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้อบรม

2.2 ด้านการเรียนรู้ คือ สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูผู้สอน ตลอดจนผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ความเข้าใจเพื่อเตรียมความพร้อมแก่นักเรียนในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลง และรู้เท่าทันผู้อื่น และกิจกรรมในโครงการควรมีการให้ความรู้ และแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ นักเรียนรู้จักการควบคุมอารมณ์ของตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้

2.3 ด้านพฤติกรรม คือ กิจกรรมโครงการควรมีการจำลองสถานการณ์ตัวอย่างเพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจในวิธีการปฏิเสธสิ่งชั่วร้ายต่างๆ ที่คาดว่าจะนำไปสู่ยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรได้ และสถานศึกษาควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม และแนวทางการปฏิบัติที่งดงามแก่นักเรียนมากขึ้น

2.4 ด้านผลลัพธ์ คือ ครูประจำชั้นควรสร้างความเข้าใจ และเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน และเป็นที่ปรึกษาที่ดีเมื่อนักเรียนเกิดปัญหาและสถานศึกษาควรเห็นความสำคัญการแก้ปัญหาผู้เรียน และส่งเสริมให้นักเรียนสามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีประเด็นที่ควรนำมาพิจารณา เพื่อทราบผลการประเมินโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ตามรูปแบบของเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick Model) ของโดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick, 1975) 4 ด้าน คือ การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง การเรียนรู้ พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปหลังการเข้าร่วม และผลลัพธ์มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1) ผลการประเมินโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ตามรูปแบบของเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick Model) ของโดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick, 1975) 4 ด้าน คือ การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง การเรียนรู้ พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปหลังการเข้าร่วม และผลลัพธ์มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้ 1.1) ผลการประเมินด้านปฏิกิริยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งในด้านเนื้อหา รูปแบบกิจกรรม และบรรยากาศการจัดอบรม สะท้อนว่ากระบวนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับวัย และสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัย เปิดกว้าง และเอื้อต่อการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ตามแนวคิดของ Kirkpatrick ระดับปฏิกิริยาเป็นพื้นฐานสำคัญของความสำเร็จในระดับต่อไป หากผู้เข้าร่วมมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรม จะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) ซึ่งเอื้อต่อการรับรู้ การทำความเข้าใจ และการจดจำข้อมูลในระดับการเรียนรู้ ดังนั้น ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจึงมีใช่เพียงตัวชี้วัดความประทับใจในระยะสั้น แต่เป็นปัจจัยส่งผ่าน (Mediating Factor) ที่เชื่อมโยงไปสู่ผลลัพธ์ด้านความรู้และพฤติกรรมในระยะต่อไป 1.2) ผลการประเมินด้านการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ภายหลังจากอบรม นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของยาเสพติด และผลเสียของการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นว่าเนื้อหาและวิธีการจัดกิจกรรมสามารถตอบสนองต่อปัญหาเชิงพฤติกรรมของวัยรุ่นได้อย่างตรงประเด็น การเพิ่มขึ้นของความรู้สะท้อนถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) อย่างเป็นรูปธรรม ขณะเดียวกัน กิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วม เช่น การอภิปรายกลุ่ม การวิเคราะห์สถานการณ์ และการจำลองเหตุการณ์ ยังช่วยเสริมสร้างเจตคติและค่านิยมที่เหมาะสม อันเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาด้านจิตพิสัย (Affective Domain) ซึ่งเป็นรากฐานของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระยะต่อไป ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ เพชรคง (2561) ที่พบว่าการจัดอบรมในสถานศึกษาสามารถเพิ่มระดับความรู้และสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงได้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสะท้อนว่าการเรียนรู้ผ่านกระบวนการอบรมมีบทบาทสำคัญต่อการป้องกันปัญหาเชิงสังคมในกลุ่มวัยรุ่น 1.3) ผลการประเมินด้านพฤติกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่านักเรียนมีแนวโน้มปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสมมากขึ้น เช่น มีความสามารถในการปฏิเสธสิ่งชั่วร้าย หลีกเลี่ยงสถานการณ์เสี่ยง และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล สะท้อนถึงการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของโครงการเชิงป้องกัน ในเชิงทฤษฎี การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไม่สามารถเกิดขึ้นได้จากความรู้เพียงอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยการหล่อหลอมเจตคติ การเสริมแรงทางสังคม และการสนับสนุนจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว

ผลการวิจัยครั้งนี้จึงแสดงให้เห็นว่าโครงการมิได้มุ่งเน้นเพียงการถ่ายทอดข้อมูล แต่ได้สร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับบริบทชีวิตจริงของนักเรียน และส่งเสริมทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการป้องกันตนเอง อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระยะยาวจำเป็นต้องอาศัยความต่อเนื่องของกิจกรรม รวมถึงความร่วมมือจากผู้ปกครอง ครู และชุมชน เพื่อเสริมสร้างแรงบันดาลใจอย่างยั่งยืน 1.4) ผลการประเมินด้านผลลัพธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่าแม้การประเมินผลลัพธ์จะอยู่ในช่วงระยะเวลาที่จำกัด แต่แนวโน้มที่ปรากฏสะท้อนถึงการลดปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งส่งผลเชิงบวกต่อบรรยากาศและความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในโรงเรียน ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเกียรติ ขำนุรักษ์ (2562) ที่พบว่าโครงการป้องกันที่มี การวางแผนและดำเนินการอย่างเป็นระบบ สามารถลดอัตราการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นได้อย่างเป็นรูปธรรม แสดงให้เห็นว่าโครงการเชิงป้องกันที่มีโครงสร้างชัดเจนและมีการติดตามผล สามารถก่อให้เกิดผลลัพธ์ระดับโครงสร้าง (Structural Impact) ต่อสถานศึกษาและชุมชนได้

2) แนวทางการพัฒนาโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไทร มีดังนี้ 2.1) ด้านปฏิบัติการ คือ สถานศึกษาควรมีการวางแผนการดำเนินงานโครงการ และเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมของโครงการให้เพียงพอ และผู้รับผิดชอบโครงการควรมีการเตรียมเอกสารประกอบการอบรมให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และมีองค์ความรู้ที่ครบถ้วนเพื่อให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้อบรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ ทนัสนิไชย (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้แบบจำลองของเคิร์กแพททริกในการประเมินและติดตามผลโครงการฝึกอบรมการแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ได้กล่าวว่า ในส่วนของข้อเด่นในการใช้แบบจำลองของเคิร์กแพททริก คือ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้อย่างเหมาะสม ในส่วนของข้อจำกัด มี 2 ลักษณะ คือ ข้อจำกัดที่เกิดจากเครื่องมือและจากกระบวนการประยุกต์ใช้เครื่องมือในเรื่องสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย 2.2) ด้านการเรียนรู้ คือ สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูผู้สอน ตลอดจนผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ความเข้าใจเพื่อเตรียมความพร้อมแก่นักเรียนในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลง และรู้เท่าทันผู้อื่น และกิจกรรมในโครงการควรมีการให้ความรู้ และแนวทางปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนรู้จักการควบคุมอารมณ์ของตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเกียรติ ขำนุรักษ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จังหวัดนครสวรรค์ ได้เสนอแนวทางการพัฒนาโครงการด้านการเรียนรู้ไว้ว่า ผู้ดำเนินงานหลักและพ่อแม่ต้องมีความรู้ความเข้าใจและเข้าถึงวัยรุ่น โดยปัจจัยที่ต้องพัฒนา คือ ความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญห 2.3) ด้านพฤติกรรม คือ กิจกรรมโครงการควรมีการจำลองสถานการณ์ตัวอย่างเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจในวิธีการปฏิเสธสิ่งชั่วร้ายต่างๆ ที่คาดว่าจะนำไปสู่ยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรได้และสถานศึกษาควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม และแนวทางการปฏิบัติที่ดีงามแก่นักเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาโรซ (Shahrooz, 2012) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรการฝึกอบรมในมหาวิทยาลัยโดยใช้รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพททริก (กรณีศึกษา: มหาวิทยาลัย Islamshahr) ที่กล่าวไว้ว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการของการพัฒนาทักษะ นิสัย ความรู้ และทัศนคติของบุคลากร 2.4) ด้านผลลัพธ์ คือ ครูประจำชั้นควรสร้างความเข้าใจ และเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน และเป็นที่ปรึกษาที่ดีเมื่อนักเรียนเกิดปัญหา

และสถานศึกษาควรเห็นความสำคัญการแก้ปัญหาผู้เรียน และส่งเสริมให้นักเรียนสามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเกียรติ ขำนุรักษ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จังหวัดนครสวรรค์ ได้เสนอแนวทางการพัฒนาโครงการไว้ว่า แนวทางการดำเนินงานต้องมาจากหลักฐานเชิงประจักษ์สอดคล้องกับบริบท ความเชื่อ ค่านิยม และวัฒนธรรมของเด็กและชุมชน เพื่อให้วัยรุ่นเกิดทักษะเรื่องเพศที่ดี และมีความเชื่อและทักษะในการคุมกำเนิดอย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการประเมินโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โรงเรียนวัดดอนไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการประเมินไปใช้

1.1 ด้านปฏิภณิรียา ควรมีการจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนช่วงชั้นอื่นเข้าร่วมด้วย เนื่องจากเป็นนักเรียนในช่วงวัยเดียวกัน ควรได้รับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรด้วย โดยใช้สถานที่ในการจัดการอบรมที่มีความเหมาะสมมากขึ้น ตลอดจนจัดทำเอกสารประกอบการอบรมและวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ

1.2 ด้านการเรียนรู้ ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรมากขึ้น โดยการยกตัวอย่างกรณีศึกษา และเสนอแนะแนวทางหรือวิธีการปฏิบัติตัวเมื่ออยู่ในสถานการณ์ความเสี่ยงต่อปัญหายาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร เพื่อให้นักเรียนสามารถรับมือกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้

1.3 ด้านพฤติกรรม ควรมีการขยายผลการปฏิบัติกิจกรรมสู่ชุมชน เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ถือเป็นการปลูกฝังและสร้างประสบการณ์ในการร่วมปฏิบัติต่อสิ่งต่างๆ ที่คาดว่าจะนำไปสู่ยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ส่งผลให้นักเรียนมีวิจารณญาณในการเลือกกระทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม

1.4 ด้านผลลัพธ์ ควรมีการสนับสนุนให้จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พบปะพูดคุยและสานสัมพันธ์อันดีกับครูประจำชั้นมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีความเชื่อใจหรือไว้วางใจและกล้าที่จะขอคำปรึกษาปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับครูประจำชั้น จะส่งผลให้นักเรียนสามารถใช้ชีวิตในทางที่ถูกต้องดีงาม และดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการประเมินครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการประเมินโครงการมีการประเมินโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรต่อไปทุกๆ ปี แล้วนำผลการประเมินมาเปรียบเทียบความสำเร็จในการ

2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินโครงการอบรมวัยรุ่นวัยใส ใส่ใจป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร พร้อมรับสถานการณ์ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหา

2.3 ควรศึกษาวิจัยแนวทางการส่งเสริมการดำเนินการป้องกันยาเสพติดและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

บรรณานุกรม

- จุฑารัตน์ ทนัชนไชย. (2552). การประยุกต์ใช้แบบจำลองของเคิร์กแพทริกในการประเมินและติดตามผลโครงการฝึกอบรมการแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด. *วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต*, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เชาว์ อินใย. (2553). *การประเมินผลโครงการ*. กรุงเทพฯ: วี.พรีน.
- ชมพูนุช ดอกคำใต้. (2555). การศึกษาประสบการณ์การตั้งครุฑไม้พืงประสงคในวัยรุน เขตตำบลไมยรา อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย. *วิทยานิพนธ์สาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต*, คณะสาธาณสุขศาสตร, สาขาวิชาสาธาณสุขศาสตร, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ตรีนริศ สุนศรีเมือง. (2563). การประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พ่อหลวงปวงชนชาวไทย โรงเรียนบ้านทัพหลวง อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 12(2): 132–141.
- นาซีพะ เจ๊ะมูดอ. (2559). การวิจัยเชิงประเมินโครงการเสริมศักยภาพครูสอนตาดีกาในโรงเรียนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริก. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, คณะศึกษาศาสตร, สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2555). *เทคนิคการประเมินโครงการ*. กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- พิสนุ พองศรี. (2553). *วิจัยทางการศึกษา: แนวคิดทฤษฎี*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เทียมผ่าการพิมพ์.
- วาโร เฟ็งสวัสดี. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2557). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2553). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2553). *เทคนิคการประเมินโครงการ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จตุพร ดีไซน์.
- อัญญรัตน์ นาเมือง. (2560). การประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนเทศบาลบ้านเขานิเวศน์ จังหวัดระนอง. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, 4(2): 51–58.